การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์ แห่งคณะสงฆ์ไทย*

THE STUDENTS' POLITICAL PARTICIPATION DEVELOPMENT IN THE DEMOCRETIC SYSTEM OF THAI SANGHA BUDHIST UNIVERSITY

ณิกษ์สรรค์ เตศิริ, วัชรินทร์ ชาญศิลป์
Nicksan Tesiri, Watcharin Chansin
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding Author E-mail: mbnicksan@outlook.co.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. สภาพทั่วไปการมีส่วนร่วมทางการเมือง 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ 3. ประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตเป็นการวิธีวิจัยแบบผสานวิธี การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 รูปหรือคน ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาความ และการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากนิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ มจร จำนวน 243 รูปหรือคน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย และการถดถอยแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1. นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การเรียนสอนมีการบูรณาการหลักพุทธธรรม มีนิสิตจากหลายหลายอาชีพ มีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิต ได้แก่ สถาบันครอบครัว (X1) กลุ่มเพื่อนและชุมชน (x3) สื่อออนไลน์ (x4), และสถาบันการศึกษา (x2) สามารถอธิบายความผันแปรของการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Y) ได้ร้อยละ 45.60 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และ 3. การประยุกต์หลักอปริหานิยธรรมเพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์ แห่งคณะสงฆ์ไทย ดังนี้ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง มีวินัยและรับผิดชอบต่อสังคม ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางการเมือง ยกนักการเมืองที่

*Received June 5, 2022; Revised July 13, 2022; Accepted July 17, 2022

เป็นแบบอย่าง เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น ตามกฎเกณฑ์ของสถาบันทางการเมือง และสนับสนุนนักการเมืองที่ดี
คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง; ระบอบประชาธิปไตย; มหาวิทยาลัยสงฆ์

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study general Political Participation, 2. To study factors affecting Political Participation and 3. To Integrate Buddhist principles in students' political participation development in democratic system of Thai Sangha Buddhist University. The mixed research methodology was used in the study. The qualitative research collected data from 20 key informants with structured in-depth interview script and the quantitative research collected data from students in the Political Science Department, Public Administration Program from 243 samples. Data were analyzed by content descriptive interpretation.

The results of the study were found that: 1. Students participated in political activities. Teaching and learning were integrated with Buddhist principle. Students from many departments participated in political activities, by overall, at the moderate level. 2. Factors affecting the students 'political participation in democratic system were family institutions (X1), friends and community groups (x3), online media (x4), and educational institutions (x2), could predict the variation of students' political participation (Y) at 45.6 percent at a statistically significant level of 0.01. 3. Application of the principle of Aparihaniya-dhamma for students' political participation development in democratic system of Thai Sangha Universities was as follows: Participating in political activities, Discipline, and social responsibility, complying with political rules, raising an exemplary politician, Respecting the rights and freedoms of others according to the rules of political institutions and supporting good politicians.
Keywords: Political Participation; Democratic System; Buddhist University of Thai Sangha

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดรูปแบบการปกครองและประมุขแห่งรัฐไว้ว่า ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นการเทิดทูนพระมหากษัตริย์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ระบุว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของประชาชน ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ประชาชนจึงมีฐานะเป็นเจ้าของประเทศมีรัฐธรรมนูญที่กำหนดรูปแบบ กติกาในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ภายใต้หลักการดังกล่าวสิ่งสำคัญ คือ ประชาชนผู้ซึ่งเป็นเจ้าของประเทศที่มีสิทธิเสรีภาพอย่างเสมอกัน มีความสามารถในการปกครองกันเอง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปี พ.ศ. 2540 ฉบับปี พ.ศ. 2550 และ ฉบับปีพ.ศ. 2560 มีเจตนารมณ์เดียวกัน ว่าการพัฒนาประเทศและพัฒนาประชาธิปไตยที่แท้จริง โดย สร้างความเป็นธรรม สร้างประชาธิปไตย โดยประชาชนที่แท้จริง ให้ประชาชนพลเมือง ร่วมเป็นเจ้าของ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมดูแลตรวจสอบ และร่วมเรียนรู้ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 78 กำหนดให้รัฐส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนให้ 1) มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ และการจัดบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น 3) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมืองและการอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรา โพธิสุข (2558) พบว่า ประชาชนได้รับการปลูกฝังและยึดติดกับระบบอุปถัมภ์ มีการแบ่งกลุ่ม ไม่ค่อยมีส่วนร่วมทางการเมืองส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมเฉพาะช่วงเลือกตั้ง และจากการประชาสัมพันธ์เลือกตั้งยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ และงานวิจัยของ ชโลบล ชัยนิคม (2558) พบว่า การกล่อมเกลาทางการเมืองของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และการกล่อมเกลาทางการเมืองมีผลต่อทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ด้วยเหตุนี้การพัฒนาประชาชนให้เป็นพลเมืองที่รู้จักใช้สิทธิเสรีภาพ และแสดงออกซึ่งบทบาทหน้าที่ได้อย่างสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ในการสร้างให้เป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีความตระหนักรู้เข้าใจ มีจิตสาธารณะและตื่นตัวในการสร้างความเจริญให้แก่บ้านเมือง จึงเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานต่างๆ จะต้องเร่งส่งเสริม (จารุวรรณ แก้วมะโน, 2564) ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่เป็นสถาบันจัดการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีทั้งพระภิกษุสงฆ์ สามเณร และคฤหัสถ์ เข้าศึกษา ที่มีความมั่นคงต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ด้วยจิตสำนึกรับผิดชอบไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1.เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย

2.เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย

3.เพื่อประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ นิสิตคฤหัสถ์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 13 ส่วนงาน จำนวน 618 คน (สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2564) ประกอบด้วยนิสิตระดับปริญญาโท จำนวน 474 คน และระดับปริญญาเอก จำนวน 144 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ได้แก่ นิสิตคฤหัสถ์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 243 คน จากการคำนวณตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) และตามสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง จากแต่ละสาขาวิชา

ตารางที่ 1 แสดงที่มาของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นิสิตระดับปริญญาโท และปริญญาเอก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

	ระดับปริญญาโท		ระดับปริญญาเอก		รวม (n)	
นิสิตหลักสูตร	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	n(คน)	n(คน)
รัฐประศาสนศาสตร์	293	618	115	96	38	153
รัฐศาสตร์	181	618	71	48	19	90
รวม	474	618	186	144	57	243

โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรในแต่ละส่วนงานตามตัวอย่าง และสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือ 243 คน โดยการส่งแบบสอบถามในรูปแบบ Google Form ไปยังกลุ่มเป้าหมายทั้ง 13 แห่ง

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามปลายปิด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด แบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ สาขาวิชา อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย คือ 1) ด้านการเลือกตั้ง 2) ด้านร่วมกันจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง 3) ด้านการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย 4) ด้านการออกเสียงประชามติ 5) ด้านการเข้าชื่อถอดถอนนักการเมืองและข้าราชการระดับสูงออกจากตำแหน่ง 6) ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 7) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น และ 8) ด้านการประชาพิจารณ์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด เกี่ยวกับปัจจัยการกล่อมเกลาทางการเมือง ประกอบด้วย 4 ประเด็น 1) ด้านสถาบันครอบครัว 2) ด้านสถาบันการศึกษา 3) ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน และ 4) ด้านสื่อออนไลน์

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2, 3 ในแต่ละข้อเป็นชนิดมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ของเรนซิส ลิเคิร์ท หรือเรียกว่า มาตรวัดแบบลิเคิร์ท (Likert type) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าร้อยละ เฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของนโยบาย โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple linear regression)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 คน ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวม โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการสรุป วิเคราะห์ และสังเคราะห์

ผลการวิจัย

1.การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย

สภาพทั่วไปของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย มีนิสิตจากหลายหลายอาชีพ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองได้ตามปกติ มีการเรียนการสอนการเมืองการปกครอง มีการบูรณาการและประยุกต์หลักธรรมประกอบการเรียนการสอนในรายวิชา หลักสูตรมีการปฏิบัติธรรมเพื่อความเป็นพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย โดยรวม (n=243)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง	3.82	0.86	มาก
2.	ด้านการร่วมจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง	2.33	0.52	น้อย
3.	ด้านการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย	2.57	0.84	น้อย
4.	ด้านการเข้าชื่อถอดถอนนักการเมืองและข้าราชการ ระดับสูงออกจากตำแหน่ง	2.36	0.71	น้อย
5.	ด้านการออกเสียงประชามติ	3.64	0.86	มาก
6.	ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ	2.28	1.39	น้อย
7.	ด้านการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น	2.60	0.86	น้อย
8.	ด้านการประชาพิจารณ์	3.62	0.75	มาก
โดยรวม		**2.90**	**0.65**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=2.90) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\overline{X}$=3.82), ด้านการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ($\overline{X}$=3.64), ด้านการประชาพิจารณ์ ($\overline{X}$=3.62), ด้านการออกเสียงประชามติ ($\overline{X}$=2.60), ด้านการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ($\overline{X}$=2.57), ด้านการเข้าชื่อถอดถอนนักการเมืองและข้าราชการระดับสูงออกจากตำแหน่ง ($\overline{X}$=2.36), ด้านการร่วมจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ($\overline{X}$=2.33) และด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ($\overline{X}$=2.28) ตามลำดับ

2. วิเคราะห์ปัจจัยปัจจัยการกล่อมเกลาทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์ แห่งคณะสงฆ์ไทย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัจจัยสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์ แห่งคณะสงฆ์ไทย โดยรวม (n=243)

ปัจจัยสถาบันทางสังคม	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านสถาบันครอบครัว	3.64	0.83	มาก
2. ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน	3.65	0.81	มาก
3. ด้านด้านสื่อออนไลน์	3.56	0.82	มาก
4. ด้านสถาบันการศึกษา	3.62	0.75	**มาก**
โดยรวม	**3.62**	**0.83**	**มาก**

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์ แห่งคณะสงฆ์ไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=3.62) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน ($\overline{X}$=3.65) รองลงมาได้แก่ ด้านสถาบันครอบครัว ($\overline{X}$=3.64) ด้านสถาบันการศึกษา ($\overline{X}$=3.62) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านด้านสื่อออนไลน์ ($\overline{X}$=3.56) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย (Y) และตัวแปรต้น เป็นครอบครัว (X1), สถาบันการศึกษา (X2), กลุ่มเพื่อนและชุมชน (X3) และ สื่อออนไลน์ (X4) โดยรวม

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย (Y) และตัวแปรต้น เป็นครอบครัว (X1), สถาบันการศึกษา (X2), กลุ่มเพื่อนและชุมชน (X3) และ สื่อออนไลน์ (X4) โดยรวม

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	sig	Collinearity Statistics	
	B	S.E.	β			Tolerance	VIF
ค่าคงที่	1.573	.238		6.606	.000		
สถาบันครอบครัว (X1)	.439	.017	.478	4.509	.000	.421	4.518
สถาบันการศึกษา (X2)	.356	.017	.321	3.338	.018	.329	6.486
กลุ่มเพื่อนและชุมชน (X3)	.369	.027	.359	3.820	.000	.426	4.068
สื่อออนไลน์ (X4)	.438	.027	.278	4.509	.021	.412	4.518

SE_{est} = ±0.70741

R=0.675; R^2 =0.456 ; Adj.R^2 =0.446 ; F =49.594 ; p-value=0.001

ตารางที่ 4 การตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรอิสระปัจจัยทางสังคมทั้ง 4 ปัจจัย ได้แก่ สถาบันครอบครัว (X1) (β =0.478) กลุ่มเพื่อนและชุมชน (X3) (β =0.359) สถาบันการศึกษา (X2) (β =0.321) สื่อออนไลน์ (X4) (β =0.278) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับตัวแปรตาม (การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย) (F =49.594 ; p - Value = 0.001)

3. ทำการตรวจสอบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญของค่าคงที่และสัมประสิทธิ์แต่ละตัวกับตัวแปรตามในสมการ พบว่า ตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าสมการปัจจัยที่อิทธิพลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย โดยรวม ($p \leq 0.001$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.675 และ สามารถร่วมกันพยากรณ์การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย ได้ร้อยละ 45.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm$ 0.707

แสดงว่า สถาบันครอบครัว (X1), กลุ่มเพื่อนและชุมชน (X3), สถาบันการศึกษา (X2), สื่อออนไลน์ (X4) มีอิทธิพลร่วมกันต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย (Y) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งทั้ง 4 ปัจจัย สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย (Y) ได้ร้อยละ 45.6 โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β1, β3, β2, β4) เท่ากับ 0.478, 0.359, 0.321 และ 0.278 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย

ผลการวิเคราะห์ประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย ดังนี้

การประยุกต์หลักอปริหานิยธรรม ด้านการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง สรุปได้ว่า นิสิตมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการเข้าร่วมรับฟังข้อมูล นโยบายต่าง ๆ จากการประชาสัมพันธ์หรือการเข้าร่วมฟังการปราศัย จากผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งหลาย

การประยุกต์หลักอปริหานิยธรรม ด้านการร่วมจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมืองสรุปได้ว่า นิสิตมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ให้มีบรรจุไว้ในเนื้อหาการเรียนการสอน ฝึกให้นิสิตได้ร่วมกิจกรรมจริง

การประยุกต์หลักอปริหานิยธรรม ด้านการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย สรุปได้ว่า นิสิตมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เป็นตัวอย่างและแบบอย่างแก่คนในสังคม ให้นิสิตวิเคราะห์ สรุปแยกแยะสาระสำคัญของกฎหมายที่จะเข้าชื่อได้

การประยุกต์หลักอปริหานิยธรรม ด้านการเข้าชื่อถอดถอนนักการเมืองและข้าราชการระดับสูงออกจากตำแหน่ง สรุปได้ว่า นิสิตมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเข้าชื่อถอดถอนนักการเมืองและข้าราชการระดับสูงออกจากตำแหน่ง จากการติดตามข่าวสารทางการเมือง

การประยุกต์หลักอปริหานิยธรรม ด้านการออกเสียงประชามติ สรุปได้ว่า นิสิตมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเข้าชื่อลงประชามติ ส่งเสริมนิสิตในการให้ความรู้ ทำความเข้าใจกับประชาชน จากกลุ่มเล็ก ๆ ขยายวงกว้างไปสู่กลุ่มใหญ่ ๆ ให้ประชาชนเข้าใจการว่าลงประชามติเพื่อให้อะไร ประชาชนจะได้อะไรจากการลงประชามติในแต่ละครั้ง

การประยุกต์หลักอปริหานิยธรรม ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า นิสิตจะต้องศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า นิสิตมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ นิสิตจะต้องศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ประชาชนร่วมรื้อ ร่วมสร้าง ร่วมร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งประชาชนทั่วไปจะไม่ค่อยมีส่วนร่วม

การประยุกต์หลักอปริหานิยธรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปได้ว่า นิสิตมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีหน่วยงาน 45 แห่ง การส่งนิสิตเข้าไปเป็นตัวแทนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การฝึกและพัฒนานิสิตโดยการส่งเข้าเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาและเรียนรู้งานจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านั้น เกินครึ่งของประเทศไทย น่าจะสร้างผลงานได้มาก ก็จะเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นและสร้างชื่อให้กับมหาวิทยาลัยได้

การประยุกต์หลักอปริหานิยธรรม ด้านการออกเสียงประชาพิจารณ์ สรุปได้ว่า นิสิตมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการออกเสียงประชาพิจารณ์ การออกเสียงประชามติจะต้องมีการลงคะแนนออกเสียง เพื่อหามติของประชาชนในเรื่องสำคัญนั้นๆ การออกเสียงประชามติ เป็นแนวทางการแสดงเจตจำนงของประชาชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

พบว่า การมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของนิสิต นิสิตที่สามารถเข้าร่วมได้ตามปกติ การเข้าคูหาเลือกตั้ง การชุมนุม การลงชื่อออกกฎหมาย การเข้าร่วมกับพรรคการเมืองตาม อุดมการณ์ที่เหมือนกัน อภิปรายได้ว่า นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสามารถแสดงความเห็นทางการเมืองในการเรียนการสอนได้ตามปกติ เพราะการประท้วงมิได้ทำภายในมหาวิทยาลัยฯ การเรียนการสอนก็มีหลักสูตรปกติเหมือนมหาวิทยาลัยข้างนอก นิสิตที่มาเรียนล้วนมีความเป็นผู้ใหญ่และมีผู้นำทางการเมืองเกิดขึ้นมาในกลุ่มต่างของนิสิตขึ้นมาด้วย มีการแสดงออก สนใจและติดตามข่าวสารทางการเมือง ยอมรับเสียงข้างมาก นิสิตมีความรู้

พื้นฐานด้านการเมืองการปกครองรูปแบบประชาธิปไตย ที่เป็นหลักสากลในการปกครอง อีกทั้งยังมีนิสิตที่เข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาฯ ยังเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองอยู่ส่วนหนึ่ง การเมืองมีอิทธิพลต่อแนวคิดของนิสิตมหาจุฬาฯ จึงมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร เฟื่องจันทร์ (2558) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งด้านการรับรู้ข่าวสาร การกล่อมเกลาทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยสถาบันกล่อมเกลาทางสังคมกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย

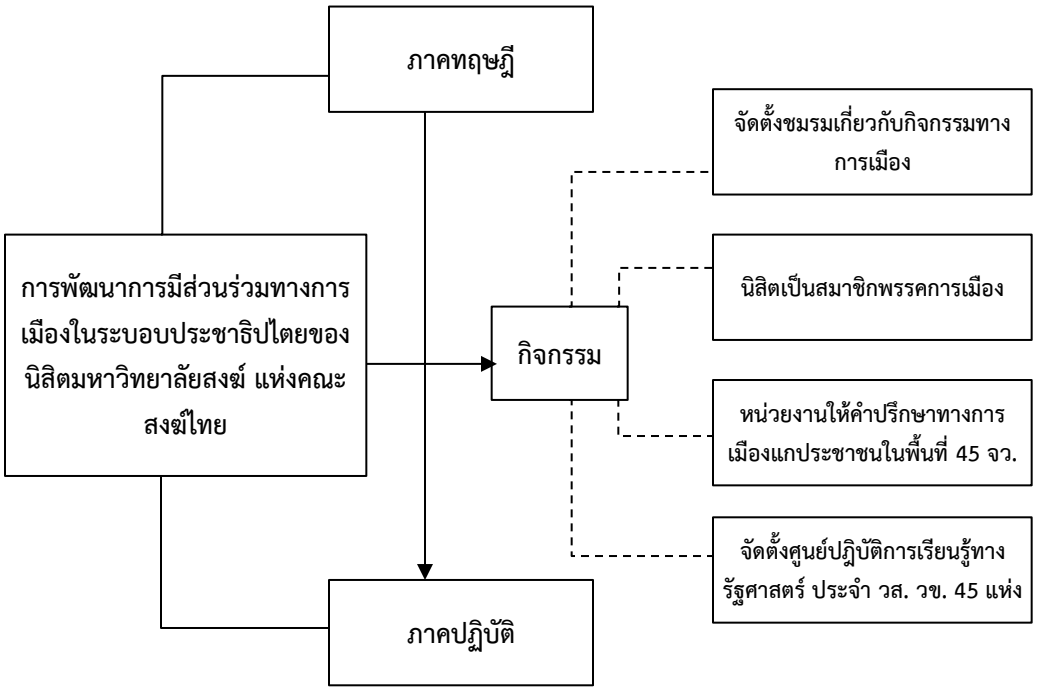
พบว่า ปัจจัยการกล่อมเกลาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า สถาบันครอบครัวก็ยังมีอิทธิพล ทำให้นิสิตมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียง เพื่อส่งเสริมคนดีให้เข้ามาบริหารบ้านเมือง ทำให้สังคมเป็นระเบียบและสงบ สามารถยุติการประท้วงทางการเมืองของผู้คัดค้านได้ ด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อความเป็นอยู่และเศรษฐกิจโดยรวม จึงไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงให้รัฐบาลรู้ว่าประชาชนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย โดยเฉพาะนโยบายของพรรคการเมืองหรือผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนไปใช้สิทธิ์กันมากขึ้น ค่าครองชีพที่สูงขึ้นก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนสนใจคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นที่รู้จักและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ทำให้นิสิตให้ความร่วมมือในการไปใช้สิทธิเลือกคนดีเข้าสภา ด้านสื่อออนไลน์ ที่เผยแพร่การเลือกตั้งทำให้นิสิตได้รับข้อมูลข่าวสารมากยิ่งขึ้น และง่ายต่อการตัดสินใจไปเลือกตั้งทั้งเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทน ทองเล็ก (2564) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดสระแก้วในการเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ.2562 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. จากผลการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์ แห่งคณะสงฆ์ไทย

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์ แห่งคณะสงฆ์ไทย พบว่า นิสิตมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ตามวันเวลาที่กำหนด ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้รักษากฎเกณฑ์ของบ้านเมือง เคารพสิทธิเสรีภาพของทุกคนในสังคม รักษาสถาบันทางการเมืองที่ดูแลกฎระเบียบของสังคม ดูแลรักษานักการเมืองที่เป็นคนดี อภิปรายได้ว่า นิสิตมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไป เพราะเป็นผู้ให้ความร่วมมือในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การลงประชามติ รู้จักสิทธิของตนในการเป็นพลเมืองของประเทศ รู้จักกาลเวลาในการไปใช้สิทธิเมื่อถึงเวลาเลือกตั้งในแต่ละครั้ง รู้จักว่าประเทศชาติบ้านเมืองต้องการการมีส่วนร่วม ต้องการให้นักการเมืองแก้ปัญหาอะไร โดยเฉพาะ

สถาบันครอบครัว สื่อมวลชนทำให้ไปร่วมในการเลือกตั้ง เพื่อให้สังคมสงบสุข เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิงห์คำ มณีจันสุข (2561) ได้วิจัยเรื่อง ประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อให้ได้รับทราบถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย ซึ่งหากประชาชนมีความเข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง พร้อมทั้งตื่นตัวเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นก็จะส่งผลต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของไทยให้ก้าวหน้าและยั่งยืน

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์ แห่งคณะสงฆ์ไทย

ส่งเสริมการตั้งชมรม ส่งเสริมกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามความสนใจและความถนัดของนิสิต เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ การทำประชาพิจารณ์ เป็นต้น ในการออกประชาสัมพันธ์

การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หลักสูตรมีการเรียนเกี่ยวกับสถาบันทางการเมือง จึงควรให้นิสิตได้ลองสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองในระหว่างที่เรียนประกอบการเรียนในภาคทฤษฎีควบคู่การปฏิบัติจริงเกี่ยวกับพรรคการเมือง

หน่วยให้คำปรึกษาทางรัฐศาสตร์ ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมเป็นชมรม ให้คำแนะนำแก่ประชาชนเกี่ยวกับสิทธิที่พึงมีและพึงได้จากการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจ โดยมีอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นพี่เลี้ยงในการดูแลกำกับนิสิตเรียนแล้วสามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับชุมชน

ศูนย์ปฏิบัติทางรัฐศาสตร์ประจำชุมชน หน่วยงาน มจร วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ ทั้ง 45 จังหวัด ที่มีหลักสูตรรัฐศาสตร์ ร่วมกับหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างแหล่งเรียนรู้เป็นภูมิคุ้มกันให้ประชาชนในท้องถิ่นที่มีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรราชวิทยาลัยในที่ตั้งสามารถให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำทางวิชาการแก่ประชาชนได้จริง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์ แห่งคณะสงฆ์ไทย มีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยพบว่า การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์ แห่งคณะสงฆ์ไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง นิสิต ควรปฏิบัติตนและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม ปฏิบัติตนตามกฎข้อบังคับของสังคม เป็นแบบอย่างในการเป็นพลเมืองของประเทศในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

2. ด้านการร่วมจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หลักสูตรมีกิจกรรมให้นิสิตทดลองสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

3. ด้านการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย นิสิตทำกิจกรรม เป็นผู้นำประชาชนในการวิเคราะห์สรุป กฎหมายใดควรแก้ไข

4. ด้านการเข้าชื่อถอดถอนนักการเมืองและข้าราชการระดับสูงออกจากตำแหน่ง นิสิตรวบรวมข้อมูลให้ความรู้แก่ประชาชนถึงพฤติกรรมของนักการเมือง

5. ด้านการออกเสียงประชามติ นิสิตควรมีกิจกรรมทำความเข้าใจกับประชาชน ถึงความจำเป็นต้องออกเสียงประชามติ

6. ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ควรเป็นหน้าที่ของนิสิตที่จะทำการแทนประชาชน

7. ด้านการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น นิสิตควรเป็นผู้นำทางด้านวิชาการให้กับท้องถิ่นของตนเอง

8. ด้านการประชาพิจารณ์ นิสิตจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ประชาชน หลักการ ขั้นตอนการดำเนินการในการบวนการประชาพิจารณ์

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ด้านการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง นิสิตจัดกิจกรรมให้ความรู้ รณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิ และข้อมูลเกี่ยวกับนักการเมืองให้ประชาชนได้ประกอบการพิจารณา

2. ด้านการร่วมจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง นิสิตสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ทำกิจกรรมภาคปฏิบัติร่วมกับพรรคการเมืองควบคู่กับการเรียนการสอนในห้องเรียน

3. ด้านการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย นิสิตควรหาข้อมูลประกอบการเรียน หรือเป็นโครงงานในการวิเคราะห์ สรุป กฎหมาย และให้ความรู้แก่สาธารณชน

4. ด้านการเข้าชื่อถอดถอนนักการเมืองและข้าราชการระดับสูงออกจากตำแหน่ง นิสิตติดตามรวบรวมข้อมูล เผยแพร่ให้ประชาชนทราบ ประกอบการตัดสินใจร่วมลงชื่อถอดถอนนักการเมืองที่ประพฤติไม่ดี

5. ด้านการออกเสียงประชามติ นิสิตทำกิจกรรมสร้างความเข้าใจกับประชาชน ถึงความจำเป็นต้องออกเสียงประชามติ

6. ด้านการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น นิสิตควรเป็นผู้นำทางด้านวิชาการให้กับท้องถิ่นของตนเอง มจร. มี 45 จังหวัด ถ้าหากนิสิตแต่ละจังหวัดเป็นแกนนำประชาชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ นิสิตยังมีส่วนร่วมน้อย ส่วนหนึ่งจากสาเหตุไม่บ่อยครั้งที่จะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพราะมีกระบวนการที่ประชาชนทั่วไปมักจะไม่ค่อยให้ความสนใจ ดังนั้น จึงควรศึกษาว่าเกิดจากสาเหตุใดมีอะไรเป็นปัจจัยกระตุ้นให้สนใจและมีส่วนร่วมในการบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

2. กิจกรรมการร่วมจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง นิสิตและประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่สนใจ ยกเว้นกลุ่มที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง ควรจะศึกษาข้อดีข้อเสียของการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เข้าเป็นสมาชิกพรรคแล้วประชาชนได้อะไร พรรคการเมืองได้อะไร มีอะไรเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

3. กิจกรรมการเข้าชื่อถอดถอนนักการเมืองและข้าราชการระดับสูงออกจากตำแหน่ง ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจ หลังเลือกตั้งควรมีการติดตามและตรวจสอบนักการเมืองและข้าราชการระดับสูง เกี่ยวกับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองไทยและข้าราชการระดับสูง

4. การมีส่วนร่วมในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าร่วม จึงควรเป็นบทบาทของนิสิตในการให้ความรู้หรือจุดประเด็นให้สังคมได้เห็นความจำเป็นที่ต้องเสนอกฎหมายเพื่อตัวเอง

เอกสารอ้างอิง

จารุวรรณ แก้วมะโน. (2564). *ความเป็นพลเมืองกับอนาคตประชาธิปไตยไทย.* สืบค้น 2 มกราคม 2564, *จาก* http://ppd.kpi.ac.th/index.php?name=content&main_id=12&page_id=49

ชโลบล ชัยนิคม. (2558). *การกล่อมเกลาทางการเมือง และทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์* (การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์). เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

ชิตพล กาญจนกิจ. (2545). *ความไว้วางใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเมืองท้องถิ่นไทย: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล* (รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นันทนา นันทวโรภาส. (2548). *การสื่อสารทางการเมือง: ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั่วไป ของพรรคไทยรักไทย* (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บุศรา โพธิสุข. (2558). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่* (รายงานการวิจัย). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2564). *สถิตินิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย-ปีการศึกษา-2564-1*. สืบค้น 11 ตุลาคม 2564, จาก http://reg.mcu.ac.th/wp-content/uploads/2020/08

สมพร เฟื่องจันทร์. (2558)**.** การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. *วารสาร มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต,* 14(2), 211-215.

สิงห์คำ มณีจันสุข. (2561). ประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. *วารสารวิจยวิชาการ,* 1(2), 109-120.

สุทน ทองเล็ก. (2564). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดสระแก้วในการเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ.2562* (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Yamane, T. (1967). *Statistic: An Introductory Analysis*. New York: Harpen and Row.